

Paprastasis nykštukas

Regulus regulus

Apsaugos statusas: **Mažai rūpinomas (LC)**

Rangas: **species**

2

STEBĖJIMŲ

2

STEBĖTOJŲ

ausis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Animalia

KLASĖ

Aves

ŠEIMA

Regulidae

GENTIS

Regulus

Kur ir kada stebėti?

Daugiausia stebėjimų užfiksuota sausį. Geriausias stebėjimo metas — ankstyvas rytas (ypač iki 9 val.).

Apie rūšį

Paprastasis nykštukas, tradiciškai nykštukas – žvirblinių paukščių (Passeriformes) būrio, nykštukinių (Regulidae) šeimos, nykštukų (Regulus) genties paukščių rūšis. Tai mažiausia Europoje gyvenančių paukščių rūšis.

Išvaizda

Labai mažų paukštelių rūšis. Kūno ilgis 8,5–9,5 cm, tarp abiejų išskleistų sparnų galų 13,5–15,5 cm, svoris 4,5–7,0 g. Kūno viršutinė pusė žalsvai ar gelsvai pilka. Viršugalvyje yra dvi pailgos juodos juostelės, tarp kurių viduryje pas pateles yra ryškiai geltona, pailga juostelė, o pas patinėlius viršugalvyje taip pat geltona, pailga juostelė, bet su oranžine dėmele. Virš akies – juodas dryžis. Antakis neryškus. Sparnai juosvi su dviem balsvomis juostelėmis. Apatinė pusė šviesi, pilkšva ar gelsva. Patelė blankesnių spalvų, nei patinas.

Elgsena

Monogamai. Dažnas, aptinkamas ištisus metus. Spygliuočių miškų gyventojas. Lizdą krauna eglių, kėnių šakose, apie 20 m aukštyje, iš žalių samanų, kerpių, voratinklių. Gegužės pradžioje deda nuo 6 iki 13, bet dažniausiai 9 arba 11 šviesiai r udais taškais ir dėmelėmis išmargintų gelsvai baltų kiaušinių. Peri 12-16 dienų. Per vasarą užaugina vieną vadą.

Mityba

Minta smulkiais vabzdžiais, jų vikšrais, vorais. Labai naudingas, nes sunaikina daug spygliuočių kenkėjų.

Porūšiai

2020 m. pabaigos duomenimis, yra išskiriama 14 paprastųjų nykštukų porūšių:

R. r. regulus Linnaeus, 1758; nominalinis porūšis. Peri beveik visoje Europoje, įskaitant ir Lietuvą.

R. r. azoricus Seebohm, 1883; savaime gyvena tik San Migelio saloje (Azorai). Panašus į R. r. inermis porūšį, išskyrus jo gelsvai žalią - tamsiai gelsvą apatinę kūno dalį.

R. r. buturlini Loudon, 1911; peri Rytų Europoje, Kaukaze ir Vidurinėje Azijoje. Viršutinė kūno dalis blankesnė nei pas no

minuotą porūšį, ir labiau pilkšvai gelsvai žalsva, nei gelsvai žalsva.

R. r. coatsi Sushkin, 1904; peri Rusijoje ir Vydurinėje Azijoje, ir viršutinė kūno dalis blankesnė nei pas nominuotą porūšį.

R. r. ellenthalerae Päckert et al., 2006; savaiminė ir sėsli El Hiero ir La Palmos salų rūšis (Kanarų salos).

R. r. himalayensis Bonaparte, 1856; peri Himalajų regione. Pnašiai atrodo kaip ir nominuotas porūšis, bet truputį blyškesnės viršutinės kūno dalies ir baltesne apatine kūno dalimi.

R. r. hyrcanus Zarudny, 1910; peri Irane. Atrodo kaip R. r. buturlini porūšis, bet truputį tamsesnio plunksų apdaro.

R. r. inermis (Murphy & Chapin, 1929). Gyvena Azorų salyno - Florešo, Fajalo, Terseiro, San Žoržo, Piko salose. Šio porūšio viršutinė kūno dalis yra tamsesnių atspalvių - gelsvai žalsvos, žalios spalvos, o apatinė kūno dalis taip pat tamsesnė nei pas nominuotą porūšį.

R. r. japonensis Blakiston, 1862; peri Rytų Azijoje, įskaitant Sibirą, Japoniją, Korėjos pusiasalį ir Kiniją. Žaliasnis ir tamsiasnių spalvų tonų nugaroje, nei nominuotas porūšis, o ant sparnų turi plačias, baltas juostas.

R. r. sanctaemariae Vaurie, 1954; savaimė gyvena Azorų salyno Santa Marijos saloje. Blyškesnis už kitus Azorų salų porūšius, o apatinė kūno dalis balta.

R. r. sikkimensis Meinertzhagen R. & Meinertzhagen A., 1926; peri Indijoje ir Kinijoje. Tamsesnių plunksnų tonų nei R. r. himalayensis, bei žaliasnių plunksnų nei pas nominuotą porūšį.

R. r. teneriffae Seebohm, 1883; savaiminė ir sėsli Kanarų salyno - La Gomeros ir Tenerifės salose. Šis porūšis yra didesnis už nominuotą porūšį, o dalis ornitologų laiko net atskira rūšimi. Tai savitas porūšis, kurio kaktoje juoda dėmelė, o apatinė kūno dalis rožinių - tamsiai gelsvų plunksnų atspalvių.

R. r. tristis Pleske, 1892; perimvietės Kinijoje ir Vidurinėje Azijoje, o žiemavietės šiaurės rytų Afganistane. Tai savitas porūšis. Viršugalvio geltona dėmelė ryškesnė nei pas kitus porūšius, o apatinė kūno dalis daugiau pilkšvesnė.

R. r. yunnanensis Rippon, 1906; peri rytų Himalajuose, Mianmare ir Kinijoje. Atrodo kaip R. r. sikkimensis porūšis, bet visas tamsesnis, su tamsiai žalia viršutine kūno dalimi ir tamsiasne gelsva kūno apačia.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis